

Uporaba službenih psov policije – analiza primera

Denis Rök, Vinko Gorenak

Povzetek:

Namen prispevka:

Temeljni namen prispevka je, da na teoretični ravni na kratko oriše temeljne policijske naloge, pri katerih se lahko uporablja službeni pes policije, ter da na primeru Policijske uprave Koper analizira njihovo uporabo v obdobju od leta 2001 do leta 2006.

Metodologija:

Cilji so bili doseženi z uporabo analize podatkov ter opisne metode.

Ugotovitve:

Osnovna ugotovitev prispevka je, da so bili službeni psi policije na Policijski upravi Koper v obdobju od leta 2001 do 2006 največ uporabljeni za naloge sledenja, na področju varovanja državne meje in to v popoldanskem času med 14.00 uro in 22.00 uro in to v letu 2005. V prispevku avtorja podrobneje prikazujeta analizo uporab službenih psov policije po posameznih letih analiziranega obdobja, po vrstah uporab službenih psov policije glede na policijske naloge, ter dnevne časovne intervale uporab službenih psov policije.

Omejitve/uporabnost raziskave:

Raziskava se nanaša na točno določeno obdobje (2001 – 2006) in to samo na Policijsko upravo Koper. Raziskava je lahko širše uporabna le pogojno, saj ima Policijska uprava Koper precejšen del državne meje. Rezultate raziskave je mogoče le pogojno posplošiti na tiste policijske uprave, ki imajo primerljiv delež državne meje, na ostale policijske uprave pa ne.

Praktična uporabnost:

Raziskava ima praktično uporabnost zlasti za analizirano Policijsko upravo Koper in njen management v smislu bodočega načrtovanja dela na področju uporabe službenih psov policije.

Izvirnost/pomembnost projekta:

Projekt raziskave ima izviren pomen, saj je v slovenskem prostoru tovrstnih raziskav relativno malo.

Ključne besede: policija, policisti, policijski službeni pes, policijske naloge, ugotavljanje identitete, prijetje, hišne preiskave, opazovanje, patruljiranje, varovanje javnih zbiranj, vzdrževanje in vzpostavljanje javnega reda, nadzor državne meje, policijske zasede, sledenje, iskanje oseb

1 TEORETIČNI UVOD

1.1 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog ugotavljanja identitete

»Pri ugotavljanju identitete je uporaba službenega psa policije zelo učinkovita. Zlasti ponoči v nenaseljenih krajih, v megli in v gozdu službeni pes policije omogoča, da se postopek opravi varno in uspešno.

Ko vodnik službenega psa ugotovi, da obstajajo razlogi za izvedbo postopka za ugotavljanje identitete, osebo ustavi na razdalji 3 - 6 metrov odvisno od kraja, časa in drugih dejavnikov, ki bi lahko vplivali na varnost postopka, nato se ji približa na razdaljo 2 - 3 metre in izreče službenemu psu policije ustrezen ukaz.

Postopek izvaja v varnostnem trikotniku, pri tem pa mora paziti, da psu s svojim telesom ne zakriva pogleda na osebo. Vodnik službenega psa pred izvedbo postopka osebo opozori, naj ne izvaja hitrih in nepotrebnih gibov, ker bo sicer službeni pes policije samostojno reagiral in ga napadel« (Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije, 2005).

1.2 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog prijetja

Vodnik službenega psa s službenim psom policije izvede prijetje osebe praviloma ob sodelovanju z drugimi policisti. Samostojno opravi nalogo le, če ni mogoče zagotoviti navzočnost drugih policistov, odlašanje pa bi bilo nevarno, ker kasneje naloge ne bi bilo mogoče opraviti ali bi bila njena izvedba bistveno otežena.

Pri prijetju osebe, ki se aktivno upira ali napada, vodnik službenega psa uporabi prisilno sredstvo (fizična sila, službenega psa policije ...), da obvlada osebo in nato izvede zakonit postopek. Pred uporabo službenega psa policije mora vodnik službenega psa, če okoliščine to dopuščajo, opozoriti osebo, da bo uporabil službenega psa policije.

Službeni pes policije je učinkovit pri ustavljanju bežeče osebe. Pred uporabo službenega psa policije mora vodnik službenega psa upoštevati še naslednje:

- preden spusti službenega psa policije za bežečo osebo, se mora prepričati, da jo službeni pes policije res vidi;
- pred uporabo službenega psa policije mora, če okoliščine to dopuščajo, osebo opozoriti z besedami »STOJ, SPUSTIL BOM PSA!«.

Ko vodnik službenega psa osebo dohiti, ji ukaže »MIRUJ!«. Ko se oseba umiri, službenemu psu policije izreče ustrezen ukaz za prenehanje napada in izvede nadaljnji postopek (Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije, 2005).

1.3 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog hišne preiskave

Pri hišni preiskavi vodnik službenega psa s službenim psom policije praviloma sodeluje s policisti območne policijske enote, izjemoma pa preiskavo opravi samostojno.

Vodnik službenega psa mora upoštevati naslednje:

- službeni pes policije mora biti na vrvici;
- službeni pes policije ne sme ogrožati ljudi, živali ali premoženja;
- morebitne okoliščine, zaradi katerih lahko službeni pes policije nepravilno ali neprilagojeno reagira (živali, stroji, naprave idr.);

- službeni pes policije mora biti primerno čist in mora predhodno opraviti fiziološke potrebe;
- službeni pes policije med gibanjem ne sme povzročati škode.

Vodnik službenega psa za splošno uporabo lahko učinkovito sodeluje pri preiskavi objekta za izsleditev oseb, ki se v objektu skrivajo. Vodnik službenega psa s službenim psom policije lahko pregleda objekt, ko opravlja sledenje ali druge naloge na terenu (opazovanje, patroljiranje, prijetje bežečih oseb...) ali ko je poklican na kraj preiskave objekta (vlom, sprožitev signalno-varnostne naprave...).

1.4 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog opazovanja

Vodnik službenega psa s službenim psom policije izvaja opazovanje v skladu s Pravili policije (2000). Zaradi lastnosti službenega psa policije in možnosti takojšnje uporabe ima vodnik službenega psa s službenim psom policije velik preventivni učinek. Če pri opazovanju sodeluje tudi drugi policist, ga je vodnik službenega psa dolžan poučiti o načinu reagiranja službenega psa policije pri izvajanju postopkov (Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije, 2005).

1.5 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog patroljiranja

Vodnik službenega psa s službenim psom policije izvaja patroljiranje v skladu s Pravili policije (2000). Patroljiranje praviloma opravljata dva vodnika službenega psa s službenima psoma policije z vozilom, ki je posebej prirejeno za prevoz službenih psov policije, ali peš. Patroljiranje lahko opravlja vodnik službenega psa s službenim psom policije in drug policist. Patroljiranje z vozilom se opravlja tako, da vodnika službenega psa vozilo občasno ustavljata ter peš opravljata naloge v skladu z delovnim nalogom. Med prevozom v službenih vozilih mora imeti službeni pes policije nagobčnik (Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije, 2005).

1.6 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog vzdrževanja in vzpostavljanja javnega reda

Kot je določeno v Zakonu o policiji (uradno prečiščeno besedilo 6, 2006) v 51. členu, smejo policisti uporabiti le tisto prisilno sredstvo, s katerim opravijo nalogo z najmanjšimi škodljivimi posledicami za osebo, proti kateri ga uporabijo. Pri uporabi prisilnih sredstev morajo policisti spoštovati človekovo osebnost in dostojanstvo. Isti zakon prav tako navaja, da morajo policisti prenehati uporabljati prisilno sredstvo takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bilo uporabljeno.

»Pred uporabo prisilnih sredstev policist osebi ukaže, kaj je dolžna storiti ali opustiti, in jo opozori, da bo ob neupoštevanju ukaza uporabil prisilno sredstvo, razen če bi takšno opozorilo onemogočalo izvedbo uradne naloge ali če okoliščine opozorila ne dopuščajo« (Pravilnik o policijskih pooblastilih, 2006: člen 71).

Pri uporabi službenega psa se šteje, da je bil uporabljen kot prisilno sredstvo takrat, kadar je bil uporabljen pri opravljanju nalog policije in za neposredno delovanje na osebo oziroma osebe. (Zakon o policiji – uradno prečiščeno besedilo 6, 2006).

1.7 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog nadzora državne meje

Vodnik službenega psa s službenim psom policije opravlja delo na:

- mejnih prehodih;
- območju državne meje zunaj mejnih prehodov.

Vodnik službenega psa s službenim psom policije opravlja varovanje državne meje z opazovanjem in patroliranjem, samostojno, v sodelovanju z drugimi policisti, v akcijah ali poostrenih nadzorih na mejnih prehodih ali na drugih območjih državne meje.

Vodnik službenega psa s službenim psom policije naloge na območju državne meje samostojno opravlja le izjemoma, podnevi in če vodnik službenega psa dobro pozna območje ob državni meji. Naloge morajo biti natančno določene oziroma konkretizirane, zagotovljena pa mora biti tudi morebitna pomoč drugih policistov.

V nadaljevanju si pogledjmo kaj delajo vodniki službenih psov policije na mejnih prehodih. Vodniki službenih psov policije za splošno uporabo opravljajo naslednje naloge:

- varovanje postopkov policistov,
- preprečitev ilegalnih prehodov državne meje v bližini mejnega prehoda,
- pregledi tovornih in drugih vozil za preprečevanje ilegalnih prehodov oseb, skritih v vozilih.

Vodniki službenih psov policije za specialistično uporabo pa opravljajo naslednje naloge:

- pregledi vozil in prtljage za odkrivanje prepovedanih drog, eksplozivov in drugih iskanih predmetov,
- pregledi vozil in prtljage v akcijskem delu ali poostrenih nadzorih na mejnem prehodu.

Vodniki službenih psov policije za splošno uporabo pa na drugih območjih ob državni meji opravljajo naslednje naloge:

- preprečitev ilegalnega prehajanja čez državno mejo oziroma mejno črto,
- nadzor nad zapuščenimi objekti ob državni meji in v njeni bližini,
- odkrivanje ilegalnih poti čez državno mejo in postavljanje zased na teh krajih,
- sodelovanje vodnika službenega psa s službenim psom policije v akcijah ali poostrenih nadzorih.

Naloge ob državni meji opravljajo praviloma peš, vozilo pa se uporablja le za prevoz na območja dela (Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije, 2005).

1.8 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog policijske zasede

Zasede postavljamo na krajih, kjer je največ možnosti, da se bo pojavila iskana oseba ali skupina. Policisti v zasedi morajo uporabljati zaščitno opremo, biti oboroženi z dolgocevnim in ostrostrelnim orožjem ter maskirani. Zaseda je lahko okrepljena z vodnikom s službenim psom, bojnim oklepnim vozilom ali drugimi sredstvi za opazovanje in obvladovanje oseb. Zasede so lahko samostojne ali sestavina širše blokade in so prikrite ter praviloma oddaljene od ožje blokade toliko, da je iskana oseba prepričana, da se je rešila (Iskanje oseb in stvari – usmeritve za delo policije, 2000: 34).

1.9 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog sledenja

»Nekatere lastnosti psov, predvsem razvitost njegovih čutil, omogočajo ob primernem šolanju izjemno uporabnost psa kljub bliskovitemu razvoju tehnike – psi so namreč v nekaterih

primerih še vedno nenadomestljivi pomočniki človeku. Pasje čutilo vonja je izredno, saj je pes sposoben zaznati skoraj pol milijona različnih vonjav, kar je neprecenljiva pomoč pri odkrivanju človeških sledi in najrazličnejših predmetov« navaja (Zevnik, 1999: 48). Vodnik službenega psa s službenim psom policije lahko uspešno sledi osebi, saj službeni pes policije zazna individualni vonj človeka in poškodbe tal, ki jih povzroča z gibanjem po terenu (razkrajanje mikroorganizmov rastlin), vonj človekove obutve in obleke, od katere odpadajo manjši delci ... (Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije, 2005).

Na obstojnost sledi vplivajo različni dejavniki, kot so starost sledi, značilnosti terena, vremenske in druge razmere. Pogoji za sledenje so lahko ugodni, manj ugodni, slabi ali pa jih ni in sledenje sploh ni možno. Ugodni pogoji so:

- starost sledi do 3 ur,
- naravni teren (travniki, njiva, gozd ...),
- po sledi iskane osebe niso hodile druge osebe ali živali,
- temperatura ozračja je med $+1^{\circ}\text{C}$ in $+20^{\circ}\text{C}$,
- ni močnejših padavin ali vetra,
- "konzervirane" sledi, ki so zelo pogoste (to so sledi, ki nastanejo zvečer in nanje pade rosa, sledenje pa poteka zjutraj, tako da je sled stara od 12 do 15 ur, SPP je pri takem sledenju precej uspešen),
- sledenje po snegu, do višine 10 cm.

Manj ugodni pogoji pa so:

- starost sledi od 3 do 12 ur,
- teren so prehodile druge osebe ali živali, tako da so sled »križale«,
- sled poteka preko prometnih komunikacij, potokov, sveže pokošenih ali sveže pognojenih travnikov ipd.,
- temperatura ozračja je nižja od $+1^{\circ}\text{C}$ ali višja od $+20^{\circ}\text{C}$,
- močnejše padavine in močnejši veter.

Slabi pogoji so:

- sled je starejša od 12 ur,
- teren so prehodile druge osebe ali živali, tako da so sled večkrat »križale«,
- zelo močne padavine in močan veter,
- temperatura ozračja je nižja od -5°C ali višja od $+30^{\circ}\text{C}$.

Pogojev za sledenje ni če:

- sled na umetnih površinah (asfalt, beton ...),
- naselja (mestne ulice, parki ...) (Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije, 2005).

1.10 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog iskanja oseb na terenu

Vodnik službenega psa s službenim psom policije za splošno uporabo lahko učinkovito sodeluje pri pregledu terena za izsleditev oseb, ki so se na določenem območju skrile ali izgubile oziroma so pogrešane ali za katere se sumi, da so žrtve kaznivenga dejanja. Službeni pes policije ima oprsnico z napisom POLICIJA in je praviloma z nagobčnikom. Vodnik službenega psa lahko opravlja preiskavo terena:

- samostojno,

- v skupini več vodnikov službenih psov s službenimi psi policije,
- skupaj z drugimi policisti ali pripadniki posebne policijske enote (Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije, 2005).

1.11 Uporaba službenih psov policije za izvajanje nalog odkrivanja prepovedanih drog

Pri odkrivanju prepovedanih drog je izšolan službeni pes policije nepogrešljiv in praktično nenadomestljiv. Službeni pes policije odkriva oziroma nakazuje tiste vrste prepovedanih drog, katerih vonje se je naučil prepoznavati med šolanjem. Vodnik službenega psa mora službenega psa policije pred delom pripraviti za pregled (območja, prostorov, prevoznih sredstev in prtljage) in ga motivirati, da ugotovi, kje in kaj bo iskal. Vodnik službenega psa mora pred začetkom iskanja pregledati iskalni prostor, da zavaruje službenega psa policije pred morebitnimi poškodbami (vroči, ostri predmeti ipd.). Službeni pes policije opravlja preglede vedno brez nagobčnika. Z območja, ki ga vodnik službenega psa s službenim psom policije pregleduje, se morajo po ukazu vodnika službenega psa umakniti vse druge osebe. Službeni pes policije išče najprej sam, brez usmerjanja, vodnik službenega psa pa ga mora ves čas pazljivo opazovati in si mora zapomniti kraje, kjer se je službeni pes policije zadrževal dalj časa. Ko začne službeni pes policije »tavati«, se vračati na že pregledane kraje ali k vodniku službenega psa, ga začne vodnik službenega psa usmerjati in tako preideta v sistematični pregled. Noben del prostora ali predmet ne sme ostati nepregledan. Če službeni pes policije tudi pri sistematičnem pregledu ne najde ničesar, se lahko sklepa, da na tem kraju ali v prostoru zelo verjetno ni prepovedanih drog. Če službeni pes policije zazna vonj prepovedanih drog, mora kraj ustrezno in vztrajno nakazovati.

Vodnik službenega psa s službenim psom policije lahko učinkovito sodeluje pri pregledu območja (travnate površine, vrtovi, gozdovi, dvorišča ...), pri katerem se iščejo prepovedane droge. Službeni pes policije nakazuje prepovedane droge, ki ležijo na površju ali so zakopane (spodobnost zaznavanja pa je odvisna od globine, v kateri je prepovedana droga, od količine in vrste droge, časa, ko je bila zakopana, ipd.). Vodnik službenega psa s službenim psom policije naenkrat pregleduje območje v širino in dolžino do 40 m, če pa je potrebno pregledati večje območje, lahko preglede na enak način nadaljuje, vendar se je vodnik službenega psa dolžan držati navedenih časovnih omejitev dela službenega psa policije.

Vodnik službenega psa s službenim psom policije za odkrivanje prepovedanih drog lahko učinkovito sodelujejo pri pregledu objektov (bivalni prostori, kleti, garaže, seniki, podstrešja...), v katerih se iščejo prepovedane droge (v pohištvu, stenah, tleh...). Službeni pes policije lahko išče do višine, do katere se lahko povzpne na zadnjih nogah. Policisti, ki načrtujejo hišno preiskavo v objektu, v katerem bi lahko bila odkrita prepovedana droga, so dolžni poklicati vodnika službenega psa s službenim psom policije za odkrivanje prepovedanih drog, da pri preiskavi sodeluje. V hišnih preiskavah pri osumljencih kaznivih dejanj v zvezi s prepovedanimi drogami obvezno sodelujejo vodnik službenega psa s službenim psom policije za odkrivanje prepovedanih drog. Enako velja za vse zaključne akcije, operativne kombinacije in operativne obdelave v zvezi s prepovedanimi drogami. Pregled objekta mora biti opravljen po predpisih in strokovnih pravilih. Vodnik službenega psa praviloma sam ne opravlja pregleda objektov ali prostorov, ampak s službenim psom policije pomaga pri pregledu objektov ali prostorov. Pred začetkom pregleda prostora mora vodnik službenega psa, če je potrebno, prostor prezračiti, med pregledom pa mora biti zaprt.

2 METODA

2.1 Namen in cilj

Namen raziskave je proučevanje dela Enote vodnikov službenih psov na PU Koper. Cilj raziskave je ugotoviti, kolikokrat in za katere namene so bili uporabljeni službeni psi Enote vodnikov službenih psov Policijski upravi Koper (v nadaljevanju PU Koper) v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006.

2.2 Način zbiranja in metode obdelave podatkov

Za potrebe raziskave smo uporabili:

- Poročila o uporabah službenih psov policije na PU Koper v obdobju od leta 2001 do leta 2006.
- Število, namen, področja dela uporab vodnikov službenih psov na PU Koper za obdobje od leta 2001 do leta 2006 smo pridobili iz evidenc uporab Policijske akademije, Oddelka za šolanje službenih psov.

2.3 Opis postopka

Analizirali smo uporabo službenih psov policije na PU Koper v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 na področjih: kriminalitete, varovanja državne meje, javnega reda in iskanja pogrešanih oseb.

Časovne intervale uporab službenih psov policije smo razdelili na časovne termine od 06.00 do 14.00 ure in od 14.00 do 22.00 ure, ter od 22.00 do 06.00 ure naslednjega dne. Konkretna naloga, za katere so se uporabljali službeni psi policije, smo razdelili v uporabe za: sledenje, pregled terena, zaseda, pregled objekta, prisilno sredstvo, varovanje nogometnih tekem, ugotavljanje identitete, odkrivanje oseb v vozilih, blokade in varovanje postopka.

2.4 Hipoteze

V raziskavi bomo s temeljito analizo statističnih podatkov uporab vodnikov službenih psov PU Koper o številu, namenu, področju dela in času za obdobje od leta 2001 do leta 2006 potrdili ali ovrgli naslednje hipoteze:

Prva hipoteza:

V obdobju od leta 2001 do leta 2006 so bili službeni psi Enote vodnikov službenih psov PU Koper največkrat uporabljeni pri nalogah varovanja državne meje.

Druga hipoteza:

V obdobju od leta 2001 do leta 2006 so bili službeni psi Enote vodnikov službenih psov PU Koper največkrat uporabljeni v nočnem času med 22.00 in 06.00 uro naslednjega dne.

Tretja hipoteza:

V obdobju od leta 2001 do leta 2006 so bili službeni psi Enote vodnikov službenih psov PU Koper največkrat uporabljeni za naloge sledenja.

2.5 Uporabljene metode

Pri pripravi prispevka smo uporabili naslednje metode:

- analiza podatkov – podatki o številu, času, namenu, področju uporab službenih psov policije v obdobju 2001-2006, ki sem jih zbral iz zbranih podatkov Policijske akademije, Oddelka za šolanje službenih psov, so podlaga za analizo in interpretacijo ugotovitev.
- opisno metodo – zaradi celovitejšega razumevanja problema smo opisno opredelil področja dela službenih psov policije, njihov časovni termin uporabe, ter sam namen uporabe.

3 PREDSTAVITEV REZULTATOV IN NJIHOVA INTERPRETACIJA

3.1 Število uporab službenih psov policije na PU Koper v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006

Najprej si v Tabeli 1 pogledimo skupno število uporab službenih psov policije PU Koper v obdobju od leta 2001 do leta 2006.

Tabela 1: Število uporab službenih psov policije Enote vodnikov službenih psov na PU Koper od leta 2001 do konca leta 2006 (Vir: Evidence uporab, 2007)

LETO	SKUPNO ŠTEVILO UPORAB
2001	143
2002	100
2003	89
2004	87
2005	180
2006	134

Iz Tabele 1 je razvidno, da je bilo največ uporab službenih psov policije na PU Koper v letu 2005, sledijo leto 2001, 2006, 2002, 2003, najmanj uporab pa je bilo v letu 2004.

3.2 Število uporab službenih psov policije na PU Koper v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 po področjih dela

V nadaljevanju si pogledimo Tabelo 2, kjer so prikazani podatki o skupnem številu uporab službenih psov policije na PU Koper v obdobju od leta 2001 do leta 2006.

Tabela 2: Število uporab službenih psov policije PU Koper po področjih dela v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 (Vir: Evidence uporab, 2007)

PODROČJE DELA	SKUPNO ŠTEVILO UPORAB V OBDOBJU OD LETA 2001 DO KONCA LETA 2006
VAROVANJE DRŽAVNE MEJE	413
KRIMINALITETA	272
JAVNI RED	28
ISKANJE POGREŠANIH OSEB	15

Iz Tabele 2 je razvidno, da je bilo največ uporab službenih psov policije na PU Koper v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 na področju varovanja državne meje, sledi področje kriminalitete, nakar področje javnega reda ter na koncu iskanje pogrešanih.

3.3 Število uporab službenih psov policije na PU Koper v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 po časovnih intervalih

Poglejmo Tabelo 3, ki prikazuje skupno število uporab službenih psov policije na PU Koper v časovnih intervalih obdobja od leta 2001 do leta 2006.

Tabela 3: Število uporab službenih psov policije Enote vodnikov službenih psov PU Koper po časovnih intervalih v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 (Vir: Evidence uporab, 2007)

ČASOVNI INTERVAL	SKUPNO ŠTEVILO UPORAB V OBDOBJU OD LETA 2001 DO KONCA LETA 2006
06.00 – 14.00	221
14.00 – 22.00	254
22.00 – 06.00	196

Tabela 3 nam prikazuje, da je bilo največ uporab službenih psov policije na PU Koper v obdobju od leta 2001 do 2006 v času med 14.00 in 22.00 uro, najmanj pa v nočnem času med 22.00 in 06.00 uro naslednjega dne.

3.4 Število uporab službenih psov policije na PU Koper v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 po opravljenih nalogah službenih psov

Na koncu si oglejmo še Tabelo 4, kjer je prikazano skupno število uporab službenih psov policije za splošno uporabo na PU Koper po opravljenih posameznih nalogah v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006. Zaradi narave dela niso bile vštete uporabe službenih psov policije za specialistično uporabo.

Tabela 4: Število uporab službenih psov policije za splošno uporabo Enote vodnikov službenih psov PU Koper po opravljenih nalogah v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 (Vir: Evidence uporab, 2007)

NALOGE	SKUPNO ŠTEVILO UPORAB SLUŽBENIH PSOV ZA SPLOŠNO UPORABO V OBDOBJU OD LETA 2001 DO LETA 2006
SLEDENJE	191
PREGLED TERENA	188
ZASEDA	63
PREGLED OBJEKTA	17
PRISILNA SREDSTVA	11
VAROVANJE NOGOMETNE TEKME	11
ODKRIVANJE OSEB V VOZILIH	5
UGOTAVLJANJE IDENTITETE	3
BLOKADA	1
VAROVANJE POSTOPKA	1

Tabela 4 nam prikazuje, da je bilo največ uporab službenih psov policije za splošno uporabo na PU Koper v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 za opravljanje nalog sledenja, sledi pregled terena, zaseda, pregled objekta, enako število uporab pri nalogah varovanja nogometnih tekem in uporabi prisilnih sredstev, sledijo uporabe za odkrivanje oseb v vozilih, ugotavljanje identitete ter na koncu enako število uporab za naloge blokade in varovanja postopka.

3.5 Preverjanje hipotez

Na osnovi analize, ki smo jo izvedli na podlagi zbranih statističnih podatkov, smo prišli do ugotovitev, ki so potrdile ali ovrgle hipoteze, ki smo si jih zastavili v diplomski nalogi.

Prva hipoteza: V obdobju od leta 2001 do leta 2006 so bili službeni psi Enote vodnikov službenih psov PU Koper največkrat uporabljeni pri nalogah varovanja državne meje.

Število uporab službenih psov Enote vodnikov službenih psov na PU Koper od leta 2001 do konca leta 2006 smo razdelili v štiri področja dela. Ugotovili smo, da so vodniki službenih psov v navedenem obdobju službene pse policije največkrat uporabili za delo na področju varovanja državne meje (413 uporab), sledi področje kriminalitete (272 uporab), nato področje javnega reda (28 uporab) in kot zadnje iskanje pogrešanih oseb (15 uporab).

Prvo hipotezo, ki se je glasila: V obdobju od leta 2001 do leta 2006 so bili službeni psi Enote vodnikov službenih psov PU Koper največkrat uporabljeni pri nalogah varovanja državne meje, lahko zato potrdimo.

Druga hipoteza: V obdobju od leta 2001 do leta 2006 so bili službeni psi Enote vodnikov službenih psov PU Koper največkrat uporabljeni v nočnem času med 22.00 in 06.00 uro naslednjega dne.

Vse uporabe službenih psov Enote vodnikov službenih psov na PU Koper smo za obdobje od leta 2001 do konca leta 2006 razdelili v tri časovna obdobja. Prvo časovno obdobje od 06.00 ure do 14.00 ure, drugo časovno obdobje od 14.00 ure do 22.00 ure ter tretje časovno obdobje od 22.00 ure do 06.00 ure naslednjega dne. Ugotovili smo, da je bilo največ uporab službenih psov policije v obdobju med 14.00 in 22.00 uro (254 uporab), sledi obdobje od 06.00 do 14.00 ure (221 uporab) ter časovno obdobje z najmanj uporab od 22.00 do 06.00 ure naslednjega dne (196 uporab).

Drugo hipotezo, ki se je glasila: V obdobju od leta 2001 do leta 2006 so bili službeni psi Enote vodnikov službenih psov PU Koper največkrat uporabljeni v nočnem času med 22.00 uro in 06.00 uro naslednjega dne, lahko zato zavrnamo.

Tretja hipoteza: V obdobju od leta 2001 do leta 2006 so bili službeni psi Enote vodnikov službenih psov PU Koper največkrat uporabljeni za naloge sledenja.

Vse uporabe službenih psov za splošno uporabo Enote vodnikov službenih psov PU Koper v obdobju od leta 2001 do konca leta 2006 smo razdelili po opravljenih nalogah. V uporabe zaradi specifičnosti nalog nismo všteli poročila vodnika službenega psa za specialistično uporabo. Ugotovili smo, da so bili službeni psi policije za splošno uporabo v omenjenem obdobju največkrat uporabljeni za naloge sledenja (191 uporab), sledijo naloge pregleda terena (188 uporab), zaseda (63 uporab), pregled objekta (17 uporab), prisilna sredstva (11 uporab) in varovanje nogometne tekme (11 uporab), odkrivanje oseb v vozilih (5 uporab), ugotavljanje identitete (3 uporabe) ter blokada (1 uporaba) in varovanje postopka (1 uporaba).

Tretjo hipotezo, ki se je glasila: V obdobju od leta 2001 do leta 2006 so bili službeni psi Enote vodnikov službenih psov PU Koper največkrat uporabljeni za naloge sledenja, lahko zato potrdimo.

4 INTERPRETACIJA

Število uporab za vse vodnike službenih psov PU Koper za obdobje od leta 2001 do leta 2006 smo pridobili iz Evidenc uporab (2007) vodnikov službenih psov v Policijski akademiji, Oddelku za šolanje službenih psov, po predhodnem soglasju vodje oddelka. Poročila o uporabah službenih psov policije so vsebovala podatke o vodniku službenega psa, datumu uporabe službenega psa policije, razlog uporabe, nalogo, ki jo je opravil službeni pes, uro uporabe službenega psa ter morebitne osebe, zoper katere je bil uporabljen službeni pes.

Na podlagi analize poročil o uporabah vodnikov službenih psov na PU Koper smo ugotovili, da so bili službeni psi policije PU Koper med leti 2001 in 2006 največkrat uporabljeni za varovanje državne meje, za naloge sledenja in v popoldanskem času med 14.00 in 22.00 uro. Pri tem ne smemo pozabiti, da ima veliko vlogo pri uporabah službenih psov po časovnih intervalih vodnik službenega psa za specialistično uporabo. V primeru, da njegova poročila o uporabi službenih psov ne bi upoštevali pri analizah za časovna obdobja, bi ugotovili, da je bilo največ uporab službenih psov za splošno uporabo prav v nočnem času med 22.00 in 06.00 uro naslednjega dne. Zaradi specifičnosti narave dela vodnika službenega psa za specialistično uporabo njegova poročila o uporabi službenih psov nismo upoštevali pri analizi uporab za določitev opravljenih nalog službenih psov.

5 LITERATURA

1. *Evidence uporab.* (2007). Podutik: Ministrstvo za notranje zadeve. Policijska akademija, Oddelek za šolanje službenih psov.
2. *Iskanje oseb in stvari usmeritve za delo policije.* (2000). Ljubljana, Ministrstvo za notranje zadeve, Policijska, Generalna policijska uprava, Uprava uniformirane policije.
3. *Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije.* (2005). Ljubljana, Ministrstvo za notranje zadeve.
4. *Pravila policije.* (2000). Ljubljana, Ministrstvo za notranje zadeve.
5. *Pravilnik o policijskih pooblastilih.* (2006). Ljubljana, *Uradni list RS*, št. 40/2006.
6. Šušteršič, A. (1990). *Službeni psi specialisti za iskanje in odkrivanje mamil in minsko-eksplozivnih sredstev.* Ljubljana, Visoka šola za notranje zadeve.
7. Vaupot, D., Lobnikar, B. (2002). Analiza vloge in izkoriščenosti službenih psov pri opravljanju policijskih nalog. *Zbornik povzetkov: 3. dnevi varstvoslovja*, (Pagon, M. ur). Ljubljana, Visoka policijsko-varnostna šola.
8. *Zakon o policiji – uradno prečiščeno besedilo 6.* (2006). *Uradni list RS*, št. 107/2006.
9. Zevnik, S. (1999). *50 let šolanja službenih psov.* Ljubljana, Ministrstvo za notranje zadeve.

O avtorjih:

Denis Rök, diplomirani varstvoslovec, zaposlen na Policijski upravi Koper, Sektorju uniformirane policije, Enoti vodnikov službenih psov.

Vinko Gorenak, doktor organizacijskih znanosti, je zaposlen v Kabinetu predsednika Vlade Republike Slovenije, kjer je državni sekretar, hkrati je zunanji sodelavec Fakultete za varnostne vede na dodiplomskem in podiplomskem študiju. Je avtor več znanstvenih in strokovnih člankov s področja organizacije policije in policijskega managementa.